

TYSKA METALLS AVTALSKRAV:

– VI KRÄVER ÅTTA PROCENT !

Förhandlingarna om nästa års avtal håller på att förberedas i ett läge med den högsta inflationen på årtionden, inte bara i Sverige utan internationellt. I Tyskland går facken ut med hårda krav. I Sverige är våra representanter mer försiktiga.

Samtidigt som nästa års förhandlingar om lönerna håller på att förberedas rusar priserna på mat och annat i höjden. Inflationstakten låg i april på 6,4% och den verkar fortsätta att stiga. Dessutom säger de officiella inflationssiffrorna inte allt, ju större del av inkomsten som läggs på dagligvaror desto hårdare slår prisökningarna mot privatekonomin. För dem med höga inkomster spelar matpriserna mindre roll.

Inflationen är inte bara ett bekymmer för oss, i stora delar av världen ser det likadant ut. I Europas största ekonomi, Tyskland, har priserna till exempel stigit ännu något mer än i Sverige. Detta har lett till att lönekraven höjts när nu det stora industrifacket IG Metall med 2,2 miljoner medlemmar drar igång sina avtalsförhandlingar. Först ut är stålindustrin. I början av maj beslutade de att kräva ett 12-månaders avtal med 8,2 procents löneökning. I höst börjar förhandlingarna för bland annat våra kollegor i den tyska bilindustrin.

IG Metalls krav stör de svenska arbetsgivarna:

– *IG Metalls krav är ingen bra signal. Jag hade ju hellre sett att det var hälften så högt*, säger Tomas Undin, för-

handlingschef hos Teknikföretagen till tidningen Arbetsvärlden.

Vi tror honom. Det spelar ingen roll hur låga krav fackföreningarna ställer, direktörerna tycker alltid att det vore bättre om de var hälften så höga. Allra helst skulle naturligtvis cheferna på Teknikföretagen, där bl.a. Volvo Cars ingår, sett att de tyska metallarbetarna inte krävt någonting alls. De är såklart rädda för att vi ska bli inspirerade av tyskarna och också ställa krav på löneökningar som skyddar våra löner för inflationen.

Tyvär verkar inte heller våra fackliga företrädare ha blivit särskilt glada över de tyska kollegornas krav.

– *Våra krav brukar vara närmare resultatet*, säger till exempel IF Metalls avtalssekreterare Veli-Pekka Seikkälä och tillägger att han förutsätter att Riksbanken håller nere inflationen. Både arbetsgivare och fackliga ledningar i Sverige verkar vara rätt överens om att inte ta hänsyn till inflationen i de kommande förhandlingarna.

Vårt avtal går ut i mars 2023. Kraven inför de förhandlingarna kommer att fastställas under hösten för att sedan lämnas över till arbetsgivarna i december.

Lars Henriksson

LEDNINGEN TIGER OM SOPSKANDALEN

I förra numret av *Kvasten* skrev några arbetskamrater om hur en PL hade tvingat dem att sortera sopor med bara händerna på ett förnedrande sätt. En av dem som ifrågasatte PL:s rätt att beordra detta hade blivit anklagad för arbetsvägran. Många har blivit upprörda av historien och undrat hur en PL kan få lov att bete sig så. *Kvasten* bad dem berätta vad som skett under den senaste månaden. Deras svar är inte särskilt smickrande, varken för den berörda PL:en eller högre chefer.

”Det som hänt efter senaste *Kvasten* är väl egentligen ingenting. Som det skrevs sist så blev ju en av de inblandade i sopsorteringshändelsen anklagad för arbetsvägran. Detta ledde till att både HR och facket blev inblandade i en utredning kring frågan. Då uppdagades det att det fanns större problem på banan än bara den här händelsen. Det ledde fram till en fyra dagar lång utredning för all personal på banan, där det kom fram både det ena och det andra. Banan har under en längre tid inte fungerat i samspelet mellan produktionsledare, lagledare och montörer, vilket kom fram under dessa möten. Det kändes som en lättnad att många verkligen vågade öppna upp sig och berätta om hur situationen egentligen är på banan. Det gjorde de i hopp om en förändring. Men idag har det gått över en månads tid och ingen återkoppling har gjorts. Det enda som tyvärr har varit i fokus är den så kallade ”arbetsvägran” som visade sig var helt obefogad. Inte så konstigt med tanke på att en riskanalys skulle ha gjorts innan något sådant

arbete utfördes. De andra som grävde i soporna har inte heller fått någon återkoppling, ingen ursäkt eller information om att PL gjort fel. Utan det är bara surr mellan montörerna som pågår. Och alla problem som HR och facket fick till sig om hur situationen på banan är kvarstår. Men vad händer nu då? Har alla öppnat upp sig helt förgäves? Vem kan man nu lita på om inte ens HR tar tag i problemen utan bara sopar dessa problem under mattan? Det är allvarliga problem, vi har lagledare som skriker, hotar och är otrevliga mot montörerna och en PL som varken lyssnar eller tar till sig infon när man försöker förklara sina känslor eller tankar. Det gör att lagledarna vet om att de kan bete sig hur som helst eftersom de alltid får stöd av vår PL. Om inte fabriksledningen griper in nu betar de sig på samma sätt och visar att en PL kan göra hur som helst mot montörerna. Frågan är hur långt ska de egentligen behöva gå för att en förändring ska ske?!”

Personal på banan

AUTOMATISK KAIZEN

Kameror som övervakar arbetare och räknar det allra mest effektiva sättet att jobba på. Det låter som en framtidssant men är just vad som håller på att hända på Toyota i USA. Är det också på väg hit till oss?

Det finns ingen på fabriken som kan ha missat vad "kaizen" eller "ständiga förbättringar" handlar om. Systemet med ständiga rationaliseringar spreds från Toyota via USA på 80-talet och har varit en del av vår verklighet sedan 90-talet. Tanken är att vi själva frivilligt och med glädje ska komma med förslag som gör att vi jobbar allt hårdare och effektivare. I de flesta fall har det inte varit så, inte i Japan och inte i vår fabrik. En och annan som hoppas på att kunna göra karriär har ibland hjälpt till att försämra jobben för arbetskamraterna men det har alltid varit tekniker och chefer som varit drivande. När vi ifrågasätter tider och upplägg är det teknikerna som fått stå och glo på oss eller lista ut hur de ska kunna dra in ett steg eller ett handgrepp. Men tekniker är också anställda. De ska ha lön och har inte tid att stå och kolla på oss hur mycket som helst. Dessutom är de människor som går att påverka.

Nu är Toyota på väg att försöka komma runt detta problem. Tillsammans med USA-företaget Invisible AI håller de på att utveckla automatisk kaizen! Det är en liten apparat som ska scanna arbetarnas kropps- och ögonrörelser i det fördolda och sedan beräkna tiden för var och en. Tanken är att den automatiskt ska hitta det effektivaste och snabbaste sättet att röra sig vid varje montering. Detta sättet ska sedan bli "standardiserat arbetssätt" som alla måste följa. I motsats till en mänsklig tekniker kan den stå där skift efter skift, den blir aldrig trött och går inte att prata förstånd med. Planen är att installera apparaten på Toyotas stora fabrik i Princerton för att sedan spridas till 14 andra fabriker i Nordamerika. Ingen av dessa är fackligt organiserade. Självklart förklarar företaget att detta görs för att förbättra ergonomin och arbetsmiljön...

I över 40 år har hela bilindustrin följt efter Toyota. Det skulle vara förvånande om inte dessa automatiska kaizenmaskiner så småningom dyker upp även här i Sverige. Dels för att rationalisera bort en del tekniker men framför allt för att skruva åt våra balanser ett steg till. Inte bråkdelen av en sekund får slösas bort genom att vi får betalt för ett steg för mycket eller – hemska tanke – har tid att återhämta oss någon sekund mellan bilarna. Som vi berättade i *Kvasten* 163 är målet med Vision-projektet som nu pågår i TC att öka beläggningen på balanserna till 95 procent. Säkert finns det någon av företagets visionärer som skulle vilja ta hjälp av de datoriserade tidsstudiemännen i det arbetet.

Lars Henriksson

700 DÖR AV STRESS – 20 FALL ANMÄLS

Enligt siffror som Arbetsmiljöverket tagit fram dör runt 700 personer varje år av arbetsrelaterad stress. Det totala antalet dödsfall på grund av arbetssjukdomar som anmäls varje år ligger normalt mellan 10 och 20. Ytterst få av de dödsfall som beror på arbetssjukdomar rapporteras alltså ens in till Arbetsmiljöverket och ännu färre blir godkända som arbetsskador.

– Vi har ingen bra information om dödsfall i arbetsrelaterad sjukdom. Vi har inget sätt att samlas in det här, säger Kjell Blom på Arbetsmiljöverket.

HELLRE TID ÄN PENGAR

Fler vill ha mer ledig tid än mer pengar. Det visar en opinionsmätning som LO:s tidning *Arbetet* låtit göra. I LO-yrken svarade 52 procent att de hellre ville ha kortare arbetstid mot 42 procent som valde pengar. Framför allt var det kvinnor som prioriterade kortare arbetstid, där var siffrorna 58 procent mot 35.

Ändå är kortare arbetstid inget som finns på kravlistan när de flesta fackförbund förhandlar. Dags att ta upp arbetstiden i nästa års avtalsrörelse?

FÄRRE FÅR LIVRÄNTA EFTER SKADA

I Sverige har alla en statlig arbetsskadeförsäkring. Den kan till exempel ge livränta åt den som skadar sig så svårt på jobbet att hen går ner i lön. År 2019 beviljades 955 personer sådan livränta efter en arbetsskada. Femton år tidigare var motsvarande siffra 7 282. Det visade fackförbundet Forena i rapporten "Försäkringen som försvann". Rapporten konstaterar att det inte berodde på bättre arbetsmiljö – antalet anmälda arbetsskador sjönk inte under perioden.

Svårast är det att få arbetsskador som gäller muskler och skelett godkända, alltså sådant som vi som arbetar med kroppen råkar ut för.

– I dag är det nästan ingen som beviljas ersättning från arbetsskadeförsäkringen. Det är jättesvårt att få livränta, säger Ruth Mannelqvist, professor i juridik vid Umeå universitet till tidningen *Du&Jobbet*.

En orsak är att domstolarna går på Försäkringskassans linje i nio fall av tio när ett beslut överklagas. Även om den skadade har läkare på sin sida går domstolen nästan alltid på vad Försäkringskassans läkare säger, trots att dessa aldrig träffar den skadade utan bara läser journaler.

Arbetsskadeförsäkringen håller nu på att utredas för tredje gången på 10 år

FÖRETAGETS "NYA" METODER

100 ÅR TILLBAKA I TIDEN

I mars skrev vi i *Kvasten* om att företaget har sagt upp det avtal som reglerar vår arbetstakt och att de skulle börja testa nya metoder. Detta har nu börjat provas på ett par balanser på Pretrim. De "nya" metoderna är att klocka montörerna med tidtagarur, alltså samma metoder som infördes för ungefär 100 år sedan i industrin.

Kvasten ges ut av folk som jobbar på Volvo Personvagnar i Torslanda. Ansvarig utgivare: Lars Henriksson
Vill du ha *Kvasten* i din e-post? Mejla kvastentips@hotmail.com